

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak (spr.)
Sędziowie:	SSA Romana Mrotek SSA Zofia Rybicka - Szkibiel

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2013 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy **A. W.-P. i A. H. - (...) Spółki Cywilnej (...) w B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

o objęcie ubezpieczeniem społecznym

przy udziale zainteresowanych I. B., J. L., M. M., K. P.

na skutek zażalenia A. W.-P. i A. H. - (...) Spółki Cywilnej (...) w B.

na postanowienie zawarte w punkcie II wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 16 października 2012 r. sygn. akt VII U 1571/11

p o s t a n a w i a :

1. zmienia postanowienie zawarte w punkcie II wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 16 października 2012 r., tylko o tyle, że w miejsce kwoty 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) zasądza kwotę 480 zł (czteryście osiemdziesiąt złotych);

2. odstępuje od obciążenia organu rentowego kosztami procesu postępowania zażaleniowego w instancji odwoławczej.

SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka-Szkibiel

III AUz 66/13

Uzasadnienie:

W dniu 17 czerwca 2011 roku i 20 czerwca 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wydał decyzje, w których stwierdził, że I. B., J. L., M. M. i K. P. – jako osoby wykonujące prace na podstawie umowy zlecenia, u płatnika składek A. W.-P. i A. H. – współników spółki cywilnej (...) w B. nie podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu w okresach wskazanych dla zainteresowanych w poszczególnych decyzjach.

Organ rentowy na podstawie rozporządzenia nr 1408/71 w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie uznał, że w spółce (...) w spornych okresach objętych decyzjami nie było delegacji zleceniobiorców do Niemiec, skoro w 2007 roku osiągnęła ona obroty w Polsce na poziomie 2,23%, a w 2008 roku – 2,46%, a jej działalność sprowadzała się jedynie do wewnętrznej administracji. Zatem, organ rentowy przyjął, że w spornych okresach zainteresowane podlegały obowiązkowi ubezpieczenia społecznego w Niemczech, a spółka jest zobowiązana za te okresy rozliczyć i odprowadzić składki do właściwego kraju, w którym wykonywano pracę.

W odwołaniach od powyższych decyzji A. P. i A. H. – wspólniczki spółki cywilnej (...) wniosły o ich zmianę i ustalenie, że zainteresowane podlegają ubezpieczeniu społecznemu z tytułu wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia - w spornych okresach. Zarzuciły przy tym błędne ustalenia faktyczne organu rentowego co do wysokości obrotów uzyskiwanych przez spółkę w Polsce w ostatnich 24 miesiącach poprzedzających zarówno dzień wystąpienia o wydanie formularza E 101, jak i dzień podjęcia pracy.

W odpowiedzi na odwołania organ rentowy wniósł o ich oddalenie w całości z argumentacją jak w zaskarżonych decyzjach dodatkowo podnosząc, że spółka zatrudniała więcej zleceniobiorców w Niemczech niż w Polsce, a nadto wykonywali oni zupełnie inną pracę od tej wykonywanej w Polsce.

Wyrokiem z dnia 16 października 2012 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżone decyzje i stwierdził, że zainteresowane I. B., J. L., M. M., K. P. – jako osoby wykonujące prace na podstawie umowy zlecenia, podlegają u płatników składek A. W.-P. i A. H. – wspólników spółki cywilnej (...) w B. jako osoby wykonujące prace na podstawie umowy zlecenia obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu w okresach wskazanych w decyzjach (punkt I) oraz zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych na rzecz A. W.-P. i A. H. – wspólników spółki cywilnej (...) w B. solidarnie kwotę 240 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, w pozostałym zakresie wniosek oddalając (punkt II).

Uzasadniając punkt II orzeczenia sąd pierwszej instancji wskazał, że o kosztach orzekł zasądzając je od przegrywającego spór organu rentowego na rzecz odwołujących się w kwocie 240zł (4x60 zł) ustalonej na podstawie art. 98 k.p.c. – rozstrzygającego o zasadzie rozdziału kosztów procesu stosowanie do wyników postępowania, w związku z § 11 ust. 2 i § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu, ustalającego stawkę minimalną w sprawach ubezpieczeniowych na kwotę 60 zł (Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm.). Sąd Okręgowy podniósł, że oddalił wniosek o przyznanie kosztów procesu w podwójnej wysokości ze względu na wielość spraw oraz powtarzającą się w nich argumentację, a więc brak podstaw do przyznania zwiększonej stawki wynagrodzenia dla pełnomocnika.

Z powyższym postanowieniem Sądu Okręgowego w Szczecinie zawartym w punkcie II wyroku z dnia 16 października 2012 r., w całości nie zgodziły się A. P. i A. H. – wspólniczki spółki cywilnej (...) w B., które reprezentowane przez pełnomocnika, w złożonym zażaleniu zarzuciły mu:

- naruszenie § 2 ust. 1 rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w związku z art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 2 k.p.c. i w związku z art. 361 k.p.c. przez dokonanie dowolnej oceny niezbędnego nakładu pracy pełnomocnika w niniejszej sprawie, z pominięciem okoliczności występowania w sprawie skomplikowanej materii prawnej oraz poprzez nieuwzględnienie przedłożenia przez pełnomocnika obszernego materiału dowodowego – bez należytego uzasadnienia takiego stanu rzeczy.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżące wniosły o:

- zmianę zaskarżonego postanowienia przez zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołujących zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 480 zł, to jest w podwójnych stawkach przewidzianych według norm przepisanych,
- zasądzenie od organu rentowego na rzecz odwołujących kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

W uzasadnieniu zażalenia między innymi wskazały, że sąd pierwszej instancji zapewne w skutek oczywistej omyłki jako podstawę prawną rozstrzygnięcia o kosztach zastępstwa procesowego wskazał rozporządzenie dotyczące radców prawnych a nie adwokatów, do których należy pełnomocnik odwołujących. Skarżące podkreśliły, że podstawą oceny trafności stanowiska odwołujących było w głównej mierze prawo europejskie dotyczące ubezpieczeń społecznych, orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, a także poradniki interpretacyjne dotyczące europejskich aktów prawnych. Zatem, w ocenie odwołującego się, materia niniejszej sprawy, na tle innych spraw o objęcie ubezpieczeniem społecznym, z całą pewnością nie należy do najłatwiejszych. Dodatkowo zwrócił uwagę na konieczność przeanalizowania, przygotowania i przedstawienia przez pełnomocnika obszernego materiału dowodowego, w tym przede wszystkim akt dotyczących pracowników, których dotyczyły sporne decyzje. Nie bez znaczenia jest również obszerność materiału przedłożonego przez organ rentowy, w tym w szczególności akt kontroli, który również stanowić musiał przedmiot analizy pełnomocnika w celu przygotowania się do sprawy.

Podsumowując skarżące wskazały, że analiza niezbędnego nakładu pracy pełnomocnika oraz stopień skomplikowania sprawy czyni zasadnym przyznanie zwrotu kosztów za pełnione przez niego czynności w większych stawkach niż minimalne. Zdaniem skarżących okoliczności te zostały przez Sąd I instancji całkowicie pominięte, a przynajmniej ich analiza nie znalazła wyrazu w pisemnych motywach zaskarżonego rozstrzygnięcia

W odpowiedzi na zażalenie organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie zażalenia płatnika składek i zasądzenie na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela stanowisko zawarte w zażaleniu, że wskazanie w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia jako podstawy prawnej przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1349 ze zm.) zamiast przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. nr 163, poz. 1348 ze zm.), stanowi oczywistą omyłkę Sądu Okręgowego, która jednak z uwagi na analogiczne brzmienie § 11 ust. 2 pierwszego rozporządzenia i § 12 ust. 2 drugiego rozporządzenia oraz § 2 ust. 1 i 2 w obu aktach, nie prowadzi do naruszenia przepisów w sposób uniemożliwiający ocenę zaskarżonego rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego sąd pierwszej instancji nieprawidłowo dokonał oceny sprawy pod kątem przyznania pełnomocnikowi odwołujących się zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przy uwzględnieniu stawki minimalnej. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, za trafne należy uznać stanowisko Sądu Najwyższego, które powinno mieć zastosowanie w niniejszej sprawie w świetle którego, jeżeli przemawia za tym niezbędny nakład pracy pełnomocnika, charakter sprawy oraz jego wkład w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia, wówczas sąd może zasądzić opłatę wyższą, która nie może jednak przewyższyć sześciokrotnej stawki minimalnej ani wartości przedmiotu sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2010 r., III CZ 64/10, LEX nr 1223593).

W przedmiotowej sprawie za uzasadnione należy przyjąć twierdzenia autora zażalenia, że charakter sprawy pod względem jej skomplikowania uzasadnia przyznanie podwójnej stawki wynagrodzenia. Bezsporną jest bowiem okoliczność, że skarżący przeanalizował, przygotował i przedstawił obszerny materiał dowodowy, w tym akta

dotyczące pracowników odwołujących się, oraz przeanalizował materiał przedstawiony w sprawie przez organ rentowy. Podstawą oceny trafności stanowiska odwołujących jak wskazał skarżący było prawo europejskie dotyczące ubezpieczeń społecznych, orzecznictwo Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, a także poradniki interpretacyjne dotyczące europejskich aktów prawnych. Zatem jak słusznie zostało to podniesione w zażaleniu, materia niniejszej sprawy, na tle innych spraw o objęcie ubezpieczeniem społecznym, nie należy do najłatwiejszych. Mimo, że organ rentowy nie kwestionował co do zasady, ani charakteru pracy wykonywanej przez zainteresowane, okresów na jakie umowy te zostały zawarte oraz tego, że zainteresowane zostały delegowane do pracy granicą – to trudno odmówić słuszności twierdzeniom pełnomocnika, że koniecznym w sprawie było przeanalizowanie, przygotowanie i przedstawienie przez pełnomocnika obszernego materiału dowodowego, w tym akt dotyczących odwołujących się pracowników, jak również akt kontroli.

Także podstawa prawna niniejszej sprawy - rozporządzenie Rady (EWG) nr 1408/71 z dnia 14 czerwca 1971 r. w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie (Dz. U. UE L z dnia 5 lipca 1971 r. ze zm.), które należy do prawa europejskiego objętego polskim porządkiem prawnym, co prawda sama w sobie nie jest przesłanką do uwzględnienia wniosku skarżącego, ale świadczy o tym, że sprawa nie jest sprawą typową.

Zatem zarówno nakład pracy oraz skomplikowany charakter sporu uzasadniały zgodnie z zarzutami zażalenia przyznanie odwołującym się zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w podwyższonej stawce.

Wobec dokonanej oceny Sąd Apelacyjny uznał zarzuty zażalenia za uzasadnione i dlatego na podstawie art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 386 k.p.c. zmienił postanowienie zawarte w punkcie II wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 16 października 2012 r., tylko o tyle, że w miejsce kwoty 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) zasądził kwotę 480 zł (czteryście osiemdziesiąt złotych);

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego w instancji odwoławczej Sąd Apelacyjny oparł o zasadę słuszności wynikającą z treści art. 102 k.p.c., zgodnie z którą w przypadkach szczególnie uzasadnionych, sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej kosztami w ogóle. Regulacja ta ze względów słusznościowych daje sądom swobodę przy rozstrzyganiu o zwrocie kosztów procesu. Uwzględniając fakt przyznania pełnomocnikowi odwołującego kosztów procesu w podwójnej stawce przed Sądem pierwszej instancji, Sąd Apelacyjny za uzasadnione uznał odstąpienie od obciążenia organu rentowego kosztami zastępstwa procesowego za postępowanie przed sądem odwoławczym bowiem przyznanie stawki w podstawowej wysokości zależało wyłącznie od oceny sądu orzekającego, na co organ rentowy nie miał żadnego wpływu (por. orzeczenie Sądu Najwyższego – wyrok z dnia 6 kwietnia 1971 r. II PR 493/70).

SSA Romana Mrotek SSA Anna Polak SSA Zofia Rybicka-Szkibiel